

BÁNYFY Lászlót, hogy tudomása van arról, hogy a lendvai uradalomban az ő pártfogása mellett egy Erdélyből kiüzött antitrinitárius nyomdász főként magyar nyelvű eretnek könyveket nyomtat és terjeszt, szigorúan meghagyja neki, hogy ne túsza tovább birtokán e nyomdászt, hanem azonnal távolítsa el.

Ezt a királyi parancsot a pozsonyi káptalan kézbesítette az országgyűlésen, február 14-én, BÁNYFY Lászlónak, aki azonban azt felelte, hogy ő már harmadfél esztendeje nem volt Lendván s az ő tudtával vagy akaratából nincs is semmiféle eretnek az ő birtokán.

Erre azt jegyzi meg Füssy, hogy kétségtelen azonban, hogy ugyan ezen BÁNYFY László és felesége kiváló pártfogásukban részesítették a protestánsokat.

HOLUB JÓZSEF.

A legrégeb, helyi jelzettel is ellátott hazai könyvtári katalógusok. (XVII—XVIII. század.)

MÁTÉ Károly a Minerva 1928. (VII.) évfolyamában, *Irodalomtörténetírásunk kialakulása* c. tanulmányának első, *Könyvkatalógusok* felirati szakaszában azt írja, hogy: «*A debreceni református főiskola 1737/38. évi katalógusában találkozunk végül első ízben a könyvek helyi jelzetével.* A katalógus «*theca Ordo, liber*» felirású utolsó rovata megadja már a szekrény, a polc és a polcon elfoglalt sorszám megjelölését s ezzel eléri a könyvtári katalógus rendeltetésének mai állását: a könyvtárban való könnyű és gyors tájékozódásnak biztosítását. (92. l.)

MÁTÉ Károlynak ez a megállapítása téves, tehát helyreigazításra szorul, mert a sárospataki ref. főiskolai könyvtárnak három olyan helyi jelzettel ellátott katalógusa van, amely a debrecenit 70—75, illetőleg 9—11 évvel megelőzi. Helyi jelzettel, vagyis a könyvet tartalmazó szekrény, polc és polcbeli sorszám megnevezésével ellátott könyvtári katalógusa ugyanis a sárospataki főisk. könyvtárának már a XVII. század hatodik évtizedében volt. Ennek a katalógusnak, sajnos, csak két ívrét hosszúságú levele maradt ránk SZOMBATHI János főisk. tanár és főkönyvtárnok gondoskodásából, aki a kéziratok közt megtalált kétlevélnyi töredéket a RÁKÓCZI-könyvtár kéziratok katalógusával s még néhány más kézirattal köttette össze s a bekötési előtáblára írt tartalomjegyzékben e címmel látta el: «*3. Fragmentum Catalogi antiqui Librorum Bibliothecae Coll. R. S. Patak*». (Jelzete: Kézirattár: 1113/3.) Magának a töredéknek második levelére, a *b)* lap szélére pedig ezt ismételtlen is

följegyezte. Ebben a katalógusban a könyvek helyi jelzése: Az ABC egyik betűjével jelölt szekrény nevének, a szekrénybeli polc római számának s a polcbeli könyv arabs sorszámának feltüntetése a könyv rövid címe s a kötetek számának megjelölése után következik. A kiadás helye és ideje nincs jelezve. A katalógustöredék, mely mint alább látni fogjuk, 1660 és 1671 között készült, csak a D. E. és H. szekrényekben elhelyezett könyvek egy részének jegyzékét tartalmazza. Az egyes szekrényekben a könyvek *nagyság* szerint voltak elhelyezve, mert a katalógusban ilyen címekkel találkozunk: «In Theca E. in folio». «In quarto majori». «In minori quarto». «In duodecimo». A töredék szövege, mivel ez az eddig ismert legrégebb, helyi jelzettel is ellátott hazai könyvtári katalógus, méltó a közlésre a maga egészében:

[Címe:] *Fragmentum Catalogi antiqui Librorum Bibliothecae Collegii S. Patak(iensis).*

Notante Joan. SZOMBATHI mpr.

[1 lev. a) lap:] Gemmulæ lingvarum D: V. 24.
 Dialogi cum Joachimi Camerarii D: VI. 6.
 Speculum vitæ aulicæ Schopperi D: IV. 50.
 Sphinx Philosophica: D: III. 25.
 Homeri Poëmata duo D: IV. 46.
 Actiones duæ Secretarii Pauli Papæ D: VI. 32.
 Commenii Janua latinæ lingvæ D: V. 26.
 Metaphrasis Poëticæ Psalmodiæ D: IV. 37.
 Julii Cæsarî Scaligeri de caulis lingvæ latinæ D: VI. 7.
 Cypriani Soari Rhetorica D: III. 33.
 Ovidii Nafonis Opera D: IV. 6.

In duodecimo.

Comenii Janua Græco Lat: D: V. 28.
 Symbola felecta. D: V. 10.
 Vergily Poëmata. D: IV. 14.
 Angeli Politiani: D: VI. 17.
 Epigrammata Joh: Owen cum logica: D: IV. 25.
 Auli Gellii Noctes Atticæ. Item Horat: D: V. 6.
 Orationes Mureti D: III. 48.
 Stadius D: IV. 52.

In Theca E. in fol:

Sebastiani Barradii Tom: 2. E. I. 2.
 Jo: Frobenius E. I. 1.

- Barradius in 4. Evangel. E. I. 3.
 Franciscus Ribera in lib: 12 Prophe: E: I. 4.
 Mifsale Romanum E. I. 14.
 Biblia sacra: latina: E. I. 19.
 Pazmany. E. II. 20.
 Stigmata Josephi: E. I. 24.
 Kalahuz: E. II. 21.
 Artis Cabbalificæ E. II. 27.
 DE visibili Monarchia: E. II. 30.
 Concordantia major. E. II. 35.
 Pontificale Romanum. E. I. 15.
 Christophori Froschoveri Tomus 4. E. I. 38.
 Opera Tertuliani. E. I. 40.
 Isteni igassagra vezerlõ Kalauz. E. II. 26.
 Tropor, schematum, idiomatumque Communiarum liber Bartholomæi.
 E. II. 25.
 Tabulæ locorum Communium. E. I. 4.
 Erasmi opus In N. T. E. I. 42.
 Confessio Ducis Christophori Norimberg. Tomus. secundus. E. I. 53.
 Pars Prima Philippi Melanthonis. E. II. 42.
 Confessio Augustana. E. I. 12.
 Dionisý Carthusiani enarrationes in quinque Libros Mosis. E. I. 36.
 Eusebý Historiæ Ecclesiasticæ E. I. 23.
 [1. lev. b) lap:] De Ecclesiasticis Traditionibus libri duo Martini Peresý. E. I. 10.
 Principiorum fidei Doctrinalium demonstratio methodica Thomæ Steph.
 E. I. 44.
 Sectarum et errorum opus Conradi Wimpinæ. E. I. 32.
 Theophylacti Archiepiscopi opus in qvatuor Evangelia. E. I. 37.
 Biblia Hungarica Georgý Kaldi. E. II. 5.
 Corpus Doctrinæ Xtianæ Philippi Melanthonis. E. II. 36.
 Durandus. in Magist. Sent. E. II. 45.
 Evangelia. in Mathæum. Joh. ad. Rom. E. II. 43.
 Operum Melanthonis Pars. 3. E. II. 44.
 Greg. De Valentina. E. II. 41.
 Greg. Valentina Comment. Theologicorum Tomus. 3. E. II. 40.
 Tabula locorum Communium Melanthonis. E. II. 37.
 De Arte Concionandi. Erasmi. E. II. 21.
 D. Valent. E. II. 49.
 Commentarius Conradi Pellicani. E. II.

In quarto majori.

- Absurda absurdorum Calvinistica. E. III. 58.
 Disputatio De Deo per 10 dies Continuos. E. III. 56.
 Chrysostomi operum tomus. 2. E. III. 7.
 Opera Chrysost. E. III. 6.

- Monile gemmeum Divæ Virgini Sacr. A Brodio. E. III.
 Bibliorum opus integror.
 Francisci Toleti opus in Ep. Pauli ad Rom. E. III. 4.
 Theses miscellanæ. E. III. 40.
 Sylvestrinæ Summæ Pars. 1. E. III. 3.
 Scultetus in Ep. ad Rom. E. III. 43.
 Theologia Moralis Pauli Laymann. E. III. 2.
 Franciscus Labatha. E. II. 22.
 Anti—Bellar. Contractus. E. III. 42.
 Theses Miscellanæ. E. III. 41.
 Biblia V. T. Franc. Juny. E. II. 4.
 Pauli Laymann theologiæ moralis Tomus 2. E. III. 1.
 Thomæ Villa nova Contio. E. III. 12.
 Sermones De Sanctis. E. III. 9.
 De X̄to Vero et Naali Dei Filio Libri duo. E. III. 26.
 De erroribus Novorum Arianorum Lib. 2. E. III. 27.
 Nicolaus Olahus. E. III. 8.
 Martinus Cromerus. E. III. 21.
 De Sancta Cruce. E. III. 2.
 Ecolampadius in Esaiam. E. III. 38.
 Commentarius Theodori Peltani in Apoc. E. III. 22.
 Remonstrantium Hyperaspistes. E. III. 48.
 Andreæ Fricý Modrevý Secretary Regý Sylvæ qvatuor. E. III. 50.
 Coronæ Luth. et Calv. oppugnatio. E. IV. 7.
 Explicationes Locorum V. et N. T. Georg. Enyedini. E. III. 60.
 Theses Miscellanæ variorum. E. III. 59.
 Nuncius salutis. E. III. 24.
 Calepinus. E. II.

- [2. lev. a) lap:] Epitomes Historiæ Ecclesiasticæ continen(s) centurias decem.
 H. IV. 4.
 Consensus Orthodoxus Scripturæ et Veteris Ecclesiæ de Sacramentis
 H. IV. 9.
 Vendelini vindicationes H. IV. 45.
 Symphonia nova Evangelistarum. H. III. 35.
 Polanus in Ezechielem H. III. 38.
 Conceptus Befsæi H. III. 40.
 Vindiciæ gratiæ Potestatis ac Providentiæ Dei H. III. 36.
 I. Pars Stegmanni. H. III. 47.
 Disputatio Theologica adversus ubiquita: Joan: Busæi H. IV. 44.
 Cenfura quorundam Scriptorum Authore Robertho coco H. III. 46.
 Theodori Bezæ annotationes majores in N. T. H. III. 45.
 Apocriphorum librorum cenfura Joan: Rajnoldo. H. III. 13.
 Matthæi Suttlevii de Pontifice Rom: ejusque dominatione H. IV. 46.
 In lib V. T. Jacobus Brand: H. III. 16.

- Joan: Volkeli de vera Religione lib. 5. item Joan: V. Crelii liber de Deo et ejus attributis. H. III. 42.
 F: Junii Parallelis et de Trinitate. H. III. 31.
 Fides Ulýfii, et confefsio Zanchii. H. III. 43.
 2. Pars Stegmanni H. III. 43.
 Mejfarti diftingtiones Vigand de Jufificatione.
 Colloq: Bezæ. H. IV. 42.
 Zanchii Miscell. H. III. 5.
 Saravia de diverfis miniftrorum Evangely gradibus H. IV. 8.
 Caspar Sibelius in Judam. H. IV. 40.
 Ølogica catechetica Alftedii. H. III. 37.
 Joan: Volkerii de vera Religione lib. 5. H. III. 41.
 Zanchius in Hofeam. H. III. 52.
 Davidis Parei opus in Apocal. H. III. 14.
 Bellum Joan: Calvini Panharmonia. H. IV. 2.
 Harmonia præcipuorum Calvinianorum et Photinianorum. H. III. 49.
 Isaaci Cafau-boni de rebus Sacris Exercitationes 16. H. III. 33.

In minori quarto.

- Bezæ Annot. majores in totum N. T. H. III. 44.
 Pareus de amiífione gratiæ et statu peccati etc. H. IV. 37.
 Pareus de Yufificatione impii lib. 5. H. IV. 36.
 Pareus de gratia et libero arbitrio contra Bellar: H. IV. 38.
 Analyfis Logiciæ. Joan: Piscatoris. H. IV. 26.
 Operum Sonni Tom. 1mus et 3. H. IV. 16.
 Vittakerus de Ecclesia et de Concilijs contra Bellar: Suttlivius de Purga; contra Bel: H. IV. 53.
 Vittakerus de S: sacra contra Bell: item de pecc: originali H. IV. 54.
 Panapion Joan: Busæi Jefuitæ. H. IV. 50.
 [2. lev. b) lap:] Examen modeftum Jacobi Arminii per Perkinsium. H. IV. 49.
 Disputationum Bell: Tom: 1mus. de verbo Dei de Christo. H. V. 30.
 Myfterium iniquitatis feu Hiftoria Papatus Philippi Mornai H. IV. 58.
 Zachariæ Urfini exercitationes. H. IV. 60.
 Sylloge Thes: Polani. H. IV. 17.
 Tractatus Sacramentorum in genete et specie Zeppera H. IV. 18.
 Petri Lombardi magiftri fenten: lib: 4. H. V. 64.
 Inftitutiones Calvinii latino idiomate. H. IV. 25.
 Steph: Szegedi de Trinitate. item Explicatio Symboli Apoftolici. item Lam: Danæus de Anti Christo. H. IV. 21.
 Baldvinus in Hagegeum, Zachariam, et Malachiam. H. IV. 22.
 Inftitutiones Joan: Calvinii. H. IV. 33.
 Analyfis in Matt: et Mar: Piscatoris H. IV. 32.
 Annales Abr. Sculteti H. V. 34.
 Auguft: de Haraz. H. IV. 20.
 Piscator in Lucam — Joan: actor. H. IV. 19.

- Institutio Calvini. H. V. 34.
 Confensus Ecclesiae. Orthodoxus H. V. 46.
 Philippus Mornæ. H. IV. 23.
 De Veritate Religio: christianæ Authore Mornæo H. V. 28.
 Pareus de gratia et Libero Arbitrio lib. 6. H. IV. 39.
 Legum Mosaicarum Forensium explanatio a Zeppero. H. IV. 14.
 Petrus Gregorius H. V. 36.
 Comm: Brichtmanni in Apoc: H. VI. 42.
 De Ecclesia Cygnea Cancio et Concilijs Whitak H. IV. 56.
 Photinianismus Jofu: Stegmanni. H. IV. 12.
 Piscator in Exodum. item Arcularium in Psalmos poenitentiales et graduum, item gnorismata Mercionis per Carmanum collecta H. IV. 29.
 Sadeai cont: Turrianum de Ecclesia. et ordinatione ministrorum H. V. 63.
 Piscator in Genefin Pola: in Hof: H. IV. 25.
 Legum Mosaicarum Forensium explanatio a Zeppero. H. IV. 15.
 Joan: Junius de Deitate Filij et s: Sancti H. IV. 13.
 Disputatio Mentzeri de contro: doctri: christianæ contra Piscatorium, item Viritakerus de concilyis. item Sibrandum de concilyis. H. IV. 55.
 Disputationis Bell: Tom: 4tus H. V. 31.
 Matthæi Sutlivii aduersus Robertum. H. V. 37.
 Photinianismus H. IV. 11.
 Piscator in Epl: ad Rom: usque ad Thess: H. IV. 27.
 Theses Piscatoris H. IV. 28.
 Objectionum Pezelj pars VIII. H. V. 4.
 Rob: Bellar: de grat. et lib. arbitrio. H. IV. 48.
 Libri Christianitatis Concordiæ Leonhardi Hutteri H. V. 41.
 Sutlivius de Pontif. Rom. cont. Bell: H. V. 39.

E katalógus tanubizonysága szerint az ABC nagybetűvel jelzett *Theca*-k (szekrények) polcain, tehát minden sorban, új sorszámozás kezdődött.

A sárospataki főiskolai könyvtárba került (1658—60) RÁKÓCZI-könyvtárbeli, ma is meglevő könyvek közül pl. a MELANCHTON-kötet hátán e korból a következő helyi jelzet olvasható: E. II. 20; Oecolampadiusén: F. II. 17. A sátoraljaujhelyi piaristarendház házi könyvtárába a sárospataki jezsuiták közvetítésével a XVIII. század végén került 120 könyvünk közül az E. szekrényből valók a következők: E. II. 12., E. II. 14., E. II. 16., E. II. 38., E. IV. 37., E. IV. 58., E. V. 3., E. V. 5.) E. V. 15., E. V. 17., E. V. 30., E. V. 36., E. VI. 8. (DR. VISEGRÁDI János: A kegyesrendiek sátoraljaujhelyi házi könyvtárának ismertetése. Sátoraljaujhely, 1910. 17. l.) Hogy az ABC betűvel jelzett könyvszekrények száma hány volt, azt ma már nem tudjuk teljes bizonyossággal megállapítani. Csak annyit tudunk, hogy a Sátoraljaujhelybe került

könyvek között M. I. 12. jelzetű könyv is van. A szekrények (Theca-k) száma tehát, eddig ismert adataink szerint, legalább 12 volt. (A—M.) Úgy látszik, hogy minden szekrényben 6 polc volt. A D. E. és H. szekrény adatai ezt mutatják. Ha egy polcon átlag 45 kötet volt (a H. szekrény 5. polcán 64., az E. szekrény 4-ik polcán 58. számú könyv is volt!), akkor egy 6 polcos szekrénybe 270 kötet fért be. Ha már most a 270-et megszorozzuk 12-vel, akkor könyvtárállománya a XVII. század hatodik tizedében 5400 kötetből állt.

Erről a helyi jelzéssel is ellátott XVII. századi katalógusról említést tettem már A sárospataki RÁKÓCZI-könyvtár és katalógusa című dolgozatomban (Budapest, 1917. Különnyomat a Magyar Könyvszemle XXI—XXIV. kötetéből) a 23. lapon. Készítettetésének idejét, mivel a RÁKÓCZI-könyvtár 1658—60-ban szállítottatott át a kollegiumi könyvtárba s a kollegium első ízben 1671-ben üzetett el Sárospatakról: 1660 és 1671 közé tettem. DR. VISEGRÁDI János id. művében szintén e korba (1652 és 1671 közé) helyezi a katalógust (16. l.). 1635 után megjelent könyv nem szerepel a katalógus-töredékben.

II.

A második, helyi jelzettel szintén ellátott sárospataki főiskolai könyvtári kéziratos katalógus 1726-ban készült, KIS-PATAKI János senior és PÉTSI Imre könyvtárnok idejében. Teljes címe: «NOMINA AC ORDO LIBRORUM. ut et Aliorum Infrumentorum Quae In Bibliotheca Illuftris Collegii Reformatorum SÁROS PATAKIENSIS, Ab Anno 1726. 8. Octobris, inventantur. De quibus Bibliothecarius ratiocinari obligatur. Seniore Humanissimo Domino JOHANNÉ KIS-PATAKI, Thecario item Humanissimo Domino EMERICO PÉTSI, noviter descripta per M.(ICHAELEM P.(ÁPAI) M.(OLNÁR). Anno et Die praedictis. PATAKINI». Ivrét, hosszában kettéhajtva. 32 lap. PÉTSI (később PÉCZELI) Imre főiskolai könyvtárnok 1717 jan. 26-án subscribált a sárospataki főiskolában, vagyis ekkor lépett a felsőbb tudományok hallgatói közé. 1725-ben a syntaxisták, 1727-ben pedig a logicusok osztályának volt publicus praeceptor. 1728—29—30-ban a rimaszombati ref. iskola rektora, 1731-ben külföldre ment, 1734-től Zsolcán, Lúczon, Emődön és Putnokon volt lelkész. Meghalt 1755-ben. Atyja volt PÉCZELY József komáromi lelkésznek és írónak. SZOMBATHI János PÉTSI (PÉCZELI) Imréről ezeket jegyezte fel: «1726. Bibliothecarius fuit Emericus PÉTSI, postea PÉCZELI dictus. Atque is de Bibliotheca hac bene omnino meri-

tus est, Libros ejusdem anno memorato in Catalogum justum redigendo. Exstat Catalogus ille hodiernum in Bibliotheca nostra. Scriptus autem est characteribus elegantibus manu Michaëlis MOL. PÁPAI. — Quod ad Emericum PÉTSI, seu PÉTZELI: is Albo Civium Togatorum Collegii S. Patak. inscriptus est Aō. 1717. die 26^a Jan...» (SZOMBATHI: Historia brevisbibliothecae... Kézirattár 1336/I. sz.)

KISPATAKI János főiskolai senior 1716 aug. 2-án subscribált a sárospataki főiskolában. 1723-ban a poéták, 1725-ben a logicusok osztályának volt publicus praeceptor. 1726—27-ben főiskolai senior, 1728-ban miskolci tanító, 1730-ban külföldi akadémiaira ment, azután Győrben és Neszmélyen volt lelkész. Meghalt 1753 nov. 19-én.

PÁPAI MOLNÁR Mihály, a katalógus leírója, 1726 május 16-án subscribált a sárospataki főiskolában. 1737-ben győri tanító volt, azután külföldön tanult, majd ismét győri tanító lett. 1748—55-ig tarcali, 1755—1758-ig hotykai, 1758—64-ig cserépfalui, 1764—71-ig diósgyőri lelkész volt s alchimiával is foglalkozott.

Az 1726-ban készített katalógus bizonyossága szerint a könyvesház kötetei 44 thecában voltak elhelyezve. A thecák a magyar és héber ABC betűiről voltak elnevezve. A könyv rövid címe után jelezve van a kötetek száma, de a kiadás helye és ideje nincs említve. Az egyes thecákba a könyvek nagyság (In folio, In quarto, In 8-vo, In duodecimo) szerint voltak beosztva. Minden thecában újra kezdődött a sorszámozás. Egy-egy thecában 11, 17, 21, 65, 86 kötet volt. A theca e katalógusban polcot, vagy a szekrények egyes fiókjait jelentette. A könyvtár ekkor 1314 kötetből állott. (V. ö. SZINVEI Gerzson: A sárospataki főiskolai könyvtár története. Sárospatak, 1884. 32—33. l.). A könyvtár állománya e korban azért volt kevesebb, mint a XVII. század második felében, mert a collegiumnak két ízben (1671, 1686) történt elüzetésekor a könyvtár egy része a várbeli jezsuiták birtokába jutott, egy része pedig züllésnek indult s ennek következtében sok könyv elveszett. Érdekes, hogy Eszéki István kolozsvári ref. lelkésznek († 1707), a főiskola egykori növendékének könyvhagyománya, melyet 1720-ban szállítottak Sárospatakra, e katalógus bizonyossága szerint külön thecákban (AA. BB. CC. stb.) volt elhelyezve. («*Catalogus Librorum à Venerabili Viro Domino Stephano Eszéki Illustrissimi Scholae S. Patakinæ Legatorum & Die 3. Sept. 1720. ex Transylvania adductorum.*» (23. l.)

Mivel ez a katalógus kizárólag helyi címtár volt, az évről-évre változó új könyvtárnokoknak nehezen lehetett megtalálni a kölcsönkért

könyveket. Előállott tehát annak a szüksége, hogy a helyi címtár alapján egy *betűrendes* címtár is készíttessék. SZERENCSI István könyvtárnok el is készítette azt 1728-ban. Címe: «*Series Librorum in Bibliotheca Ill: Coll. R. Sáros-Patakiens. contentorum, secundum ordinem alphabeti hocmodo digesta per Steph. Szerentsi p. t. ordinarium Bibliothecarium. Ao. 1728. D. 19. xbris.*». 11 ívrét, hosszában kettéhajtott levél. Vezérszóul legtöbbször a szerző neve, ritkán a könyv címének a tartalmat jelző szava szerepel, a kiadás helyének és idejének jelzése nélkül. SZERENCSI István a katalógus első lapjára a mű címe útján följegyezte a helyi jelzetet, t. i., hogy melyik mű melyik thecában van (ΘN. ΘX. stb.), de a következő lapokon már e jelzést elhagyta. A katalógus végén a következő följegyzés olvasható: «*Raptim Scripta in Ill. R. Schola S. Patakina per M.(ichaelem) P.(ÁPAI) A. O. R. CIO. IOCC. XXX. D. 4. Calendar: Aprilis.*». E följegyzés szerint tehát e betűsoros katalógust is PÁPAI (MOLNÁR) Mihály írta le. Említi e katalógust SZINYEI Gerzson is (id. m. 33. l.).

Ime ez a három sárospataki főiskolai könyvtári katalógus időrendben megelőzte a debreceni 1737/38-ban készült jegyzéket. A sárospataki könyvtár következő helyi jelzettel ellátott katalógusa időileg már összeesik a debrecenivel. Címe: «*NOMINA ac Ordo Librorum & Instru. Quæ In Bibliotheca Ill: Coll. S. Patak novo ordine disposita. H: D: Joha. Petrabai readsignavit Anno 1783. Stephano Bányai protempore bibliothecario ipsi Kalend. Febr. præsentibus ac inventantibus H: H: D: D: Step: Lebo. Joh. Sz: peteri Geor: Tallyai.*» 2 r. 11 lev. (hosszában kettéhajtván). E katalógus szerint a könyvek a magyar és héber ABC betűről elnevezett 51 thecában voltak elhelyezve. A theca itt is polcot vagy fiókot jelent. A könyvek címe rövidítve szerepel, a kiadási hely és idő nélkül, de a kötetszám jelezve van. E katalógus készítésekor a könyvekre a főiskola nevét így írták fel: «*Liber ill. scholae Sárospatakiensis. 1738.*» Bélyegző ez időben még nem használatos.

(Sárospatak.)

HARSÁNYI ISTVÁN.

Adalék a XVI. századi hazai könyvkereskedelelemhez.

BÁTHORY Zsigmond Erdély fejedelmének levele, melynél fogva GALENUS János kassai könyvkereskedőnek engedélyt ad arra, hogy a külföldről behozott könyveit, hacsak tiltott vagy gyanús dolgokat nem tartalmaznak, a fejedelem területén mindenütt árulhassa. (1582.)

Sigismundus BATHORY de Somlyo Waiwoda Transsylvaniae, et